

5. Indflytning i plejebolig – en juridisk vinkel

Søren Thomas Sørensen, cand. jur., Social Law Research Center, Aalborg Universitet

Jura

En del af Søren Thomas Sørensens baggrund er, at han er formand for retsudvalget i Alzheimerforeningen.

Formål med seminariet er at give deltagerne overblik over relevante juridiske overvejelser og redskaber til rådgivning, samt paratviden til at kunne rådgive mennesker, der har demens, og pårørende til at få den rigtige hjælp.

Sidste del af oplægget uddybes lov om fremtidsfuldmagter, og det pointeres, at der ikke i dette seminar er fokus på regler om magtanvendelse.

Efter indledningen beder Søren Thomas Sørensen deltagerne summe to og to over: Hvad sker der før, under og efter indflytningen – hvilke dilemmaer eller problematikker opleves i praksis?

Fra deltagerne bliver der nævnt følgende dilemmaer og problematikker, som der ikke er definitive juridiske svar på, men som Søren Thomas Sørensen i sit indlæg kommer ind på.

- Samtykke til at flytte på plejehjem. Skal der nyt samtykke til ved indflytning, hvis der ikke længere er habilitet? Og er det en juridisk eller plejefaglig vurdering?
- Udfordringerne i økonomi for ægtefæller. Når den ene flytter i plejebolig er det ikke altid, at den anden har råd til at blive boende i det tidligere fælles hjem.
- Alene boende, svært demente, men som ved hvor de er bor og ikke vil flytte, svært at balancere mellem omsorgssvigt og omsorgspligt.
- Usikkerhed på plejecentre, hvis der er fuldmagter,

som er lavet, før man kommer på plejehjem og plejepersonalet måske ikke kender indholdet.

- Hvis flytning skal ske efter servicelovens § 129, er det en stor udfordring for pårørende og plejepersonale.
- Hvad sker, hvis man flytter en person og nogen efterfølgende anfægter habilitet?

Fremtidsfuldmagter

Fordelen ved tidlig demensdiagnose er, at den som får sygdommen, habilt kan sikre sig og sine pårørende, så der er de relevante dokumenter med individuelle forpligtigelser og rettigheder i forhold til hinanden i familien.

Formålet er at give øget selvbestemmelse mens man kan og giver retsligt handlegrundlag for dem, som skal hjælpe.

Hvis man ikke i tide får lavet fremtidsfuldmagt, skal der ved behov søges værgemål.

Der vil ikke aktivt fra Statsforvaltningen være kontrol af fremtidsfuldmægtige, men andre (pårørende, venner, personale) kan kontakte Statsforvaltningen ved mistanke om, at den fremtidsfuldmægtige ikke handler i overensstemmelse med den givne fremtidsfuldmagt.

Modsat en generalfuldmagt kan en fremtidsfuldmagt bruges til flytning i plejebolig efter Serviceloven § 129 stk. 2., hvis det er en del af fremtidsfuldmagten.

Værgemål eller fremtidsfuldmagt giver de pårørende lovlig hjemmel, og deltagerne nikker når Søren Thomas Sørensen stiller spørgsmålstegn ved, om der ikke er mange pårørende, der har hjulpet uden et retligt handlegrundlag?

Indflytning i plejebolig

Inden indflytning i plejebolig, som sker efter almenboligloven, skal der tages stilling til, om borgeren har et omfattende behov for hjælp, og om borger kan give samtykke eller om servicelovens regler om magtanvendelse skal anvendes.

Ved indflytning i plejebolig er der forskellige procedurer i kommunerne. Søren Thomas Sørensen påpeger vigtigheden af forventningsafstemning og inddragelse af pårørende.

Der er debat om administration af økonomi, når bor-

Når den ene part i et ægteskab mister sin handleevne, kan den anden ikke uden videre tage over ved fælles økonomiske transaktioner. Det vil kunne løses ved en fremtidsfuldmagt i tide eller et værgemål.

gere ikke længere selv kan varetage dette.

Der tales økonomisk værgemål, fremtidsfuldmagt, pensionsadministration, pårørende der kommer med lommepege, og at personalet skal sikre sig ved at være to og dokumentere og handle efter de retningslinjer der er i kommunen, når der er håndtering af borgers pengesager.

Andre juridiske dokumenter det kan anbefales den demensramte at overveje, mens der er habil handleevne, og som kan støtte pårørende og plejepersonale i på bedste vis at varetage den demensramte interesser. Her er der ny lovgivning på vej.

- **Plejetestamenter-** Søren Thomas Sørensens anbefaler, at der kobles livshistorie på, men vigtigt, at det ikke giver hjemmel til magtanvendelse.
- **Behandlingstestamenter** erstatter pr. 1. januar 2019 Livstestamenter. – sundhedsloven §26. Man kan i et behandlingstestamente fravælge behandling, og det skal som noget nyt være bindende for sundhedspersonale, det skal også give mulighed for at lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile ikke skal gælde, hvis det specifikt er skrevet i behandlingstestamente.

Noget om delingsformue og formuefællesskab

I en pressemeddelelse den 30. marts 2017 gøres opmærksom på at gifte danskere ikke kender de økonomiske regler i et ægteskab. Der er kommet ny lov i 2018, hvor formålet er, at det skal være mere gennemskueligt.

Ægtefæller ejer ikke hinandens ting, og ægtefæller kan ikke automatisk få indsigt i den andens økonomi og personlige anliggende.

Når den ene part i et ægteskab mister sin handleevne, kan den anden ikke uden videre tage over ved fælles økonomiske transaktioner. Det vil kunne løses ved en fremtidsfuldmagt i tide eller et værgemål.

Begreber

Fuldmagtsgiver er den som får lavet fremtidsfuldmagten, som er et juridisk dokument **Fuldmægtig/fuldmagtshaver** er den som fuldmagtsgiver indsætter i dokumentet til at varetage hans/hendes interesser.

Betingelser for at kunne oprette en fremtidsfuldmagt: Den retlige handleevne skal være i behold, og den syge skal kunne forstå konsekvenserne. Oprettelse af fremtidsfuldmagter sker digitalt via www.tinglysning.dk. Den retlige handleevne/habilitet vurderes af notar ved den lokale ret eller i Statsforvaltning, hvis man er fritaget for digital post.

Til slut gør Søren Thomas Sørensen opmærksom på, at vi har pligt til at rådgive borgere, men at vi skal passe på med at give konkrete råd, da vi ved forkert rådgivning kan være ansvarlige.

Der bliver stille blandt tilhørerne.

Dette oplæg giver deltagerne mulighed for at blive mere skarp på juraen omkring indflytning i plejebolig og de juridiske muligheder mennesker med demens har for i tide at selv at kunne vælge. Og det satte fokus på vores rolle som rådgiver, og at vi som professionelle skal gebærde os i et dilemmafyldt område.